

DOI <https://doi.org/10.15407/nte2025.04.008>

СТІШОВА НАТАЛІЯ

кандидатка історичних наук, в. о. директора Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України (Київ, Україна).

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6577-2325>

STISHOVA NATALIA

a Ph.D. in History, an acting director of the M. Rylskyi Institute of Art Studies, Folkloristics and Ethnology of the National Academy of Sciences of Ukraine (Kyiv, Ukraine).

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6577-2325>

БЕХ КАТЕРИНА

кандидатка історичних наук, учений секретар Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України (Київ, Україна).

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6779-623X>

BEKH KATERYNA

a Ph.D. in History, a scientific secretary of M. Rylskyi Institute of Art Studies, Folkloristics and Ethnology of the National Academy of Sciences of Ukraine (Kyiv, Ukraine).

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6779-623X>

Бібліографічний опис:

Стішова, Н., Бех, К. (2025) Круглий стіл до 100-річчя з часу заснування журналу «Народна творчість та етнологія»: традиції, досвід, міжнародний діалог та перспективи розвитку. *Народна творчість та етнологія*, 4 (408), 8–13.

Stishova N., Bekh K. (2025) Round Table on the Occasion of a Centenary of the Foundation of the “Folk Art and Ethnology” Journal: Traditions, Experience, International Dialogue and Development Prospects. *Folk Art and Ethnology*, 4 (408), 8–13.

© Видавництво ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, 2025. Опубліковано на умовах відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

КРУГЛИЙ СТІЛ ДО 100-РІЧЧЯ З ЧАСУ ЗАСНУВАННЯ ЖУРНАЛУ «НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ ТА ЕТНОЛОГІЯ»: ТРАДИЦІЇ, ДОСВІД, МІЖНАРОДНИЙ ДІАЛОГ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

18 листопада 2025 року в Інституті мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України відбувся Круглий стіл, присвячений 100-річному ювілею з часу заснування журналу «*Народна творчість та етнологія*» – одного з найбільш авторитетних періодичних видань гуманітарного профілю в Україні. Участь у заході взяли науковці Інституту – представники різних генерацій українських етнологів, фольклористів і мисте-

Учасники Круглого столу з нагоди 100-річчя часопису «Народна творчість та етнологія».
м. Київ. Зала засідань ІМФЕ. 18.11.2025 р.

цтвознавців, для яких діяльність часопису стала як професійною школою, так і платформою для презентації власних досліджень, а також зарубіжні науковці, з якими наша установа веде багаторічну співпрацю на ниві україністичних досліджень.

«Народна творчість та етнологія» – науковий ілюстрований часопис, є основним друкованим органом Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. Розвиток видання, започаткованого 1925 року Етнографічною комісією Всеукраїнської Академії наук (ВУАН) під назвою «Етнографічний вісник» (1925–1932), є невіддільною віхою від історії української науки ХХ–ХХІ ст. Згодом журнал змінив своє найменування на «Український фольклор» (1937–1939), потім на «Народна творчість» (1939–1941). У зв'язку з війною (1941–1945) та евакуацією Інституту до Уфи видання журналу було призупинено. У 1947 році друк наукових публікацій відновили у продовжуваному виданні «Наукові записки ІМФЕ». Загалом до 1958 року під такою назвою було видано чотири томи. З 1957 року журнал «Народна творчість та етнологія» виходив друком щокварталу, а з 1964 року мав 6 номерів на рік. Із 2011 року періодичний фаховий журнал перейменовано на «Народна творчість та етнологія».

Упродовж свого існування часопис формувалася як одне з провідних фахових видань, що послідовно розвивало наукові підходи до дослідження традиційної та професійної культури як українців, так і інших народів. Еволюція журналу відбувалася в специфічних соціокультурних та політичних умовах: від офіційної ідеології, що пропагувала концепт «нової історичної спільності» до виборювання справедливої державницької позиції та народної самобутності.

Круглий стіл розпочався урочистим виконанням Державного Гімну України, що стало символічним наголосом на єдності наукової спільноти з українським народом у час воєнних випробувань. Після цього учасники вшанували пам'ять загиблих у російсько-українській війні – військових, волонтерів, науковців, митців і цивільних – хвилиною мовчання, що стало глибоким знаком пошани всім, хто віддав своє життя за свободу та незалежність України.

У вступній частині в. о. директора Інституту **Наталія Стишова** представила історичний екскурс та наголосила на тяглоті видавничої традиції часопису від «Етнографічного вісника» через «Український фольклор», «Народну творчість», «Народну творчість та етнологію» до відновленого у 2011 році академічного видання «Народна творчість та етнологія».

Презентація історії журналу «НТЕ» (підготував О. Головка).
м. Київ. Зала засідань ІМФЕ. 18.11.2025 р.

Крім того, вона зауважила, що зміни часопису в процесі становлення не були суто номінальними: кожен етап відображав глибші зрушення в наукових підходах, методології та ідеологічному контексті відповідної історичної доби. Зокрема, нині журнал функціонує в умовах повномасштабної війни, коли діяльність науковців є не лише фаховою, але й громадянською місією, яка полягає в збереженні, дослідженні й популяризації української культури та національної ідентичності.

Науковим доповідям передувала низка вітальних адрес. **Наталія Стішова** зачитала лист Голови Верховної Ради України **Руслана Стефанчука**, у якому відзначено вагомий внесок редакції та авторського колективу журналу в розвиток української науки, формування культурної політики та популяризацію нематеріальної культурної спадщини. Представники багаторічних іноземних і вітчизняних партнерів-установ нашого Інституту також долучилися до урочистої події: учасники заходу заслухали вітання від **Лариси Фіалкової**, професорки Хайфського університету (Ізраїль); **Петка Христова**, доктора етнології, доцента Інституту етнології і фольклористики з Етнографічним музеєм Болгарської академії наук (Болгарія); **Міли Сантової**, докторки мистецтвознавства, професорки Інституту етнології і фольклористики з Етнографічним музеєм Болгарської академії наук (Болгарія); **Катерини Кожухар**, докторки педагогіки Інституту культурної спадщини Міністерства культури Молдови (Молдова); **Інни Головахи-Гікс**, засновниці американської організації «Українські культурні ініціативи» та головної редакторки журналу «Українство: життя та культура», засновниці культурно-мовного проєкту «Село» (США); **Олесі Наумовської**, докторки філологічних наук, завідувачки кафедри фольклористики Навчально-наукового інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Україна); також було транс-

льовано відеопривітання від **Наталії Кононенко**, докторки та професорки Університету Альберти (Едмонтон, Канада).

Керівниця установи зауважила, що в цього-річних випусках «Народної творчості та етнології» було введено рубрику «До 100-річчя від часу заснування», у якій представлено публікації науковців – історіографічні огляди окремих напрямів з етнології, фольклористики та мистецтвознавства. До ювілейного року часопису науковці Інституту (кандидатка історичних наук, в. о. вченого секретаря Інституту **Катерина Бех**, кандидат історичних наук, завідувач відділу «Архівні наукові фонди рукописів та фонозаписів» **Микола Бех**) також упорядкували та презентували систематичний покажчик від перших номерів-попередників журналу до сьогодні, тобто за 1925–2025 роки. Зокрема, зведений покажчик уміщує змісти періодичних видань, тематичний, іменний, географічний блоки та ілюстративний матеріал¹.

Друга частина Круглого столу була присвячена доповідям, які докладно окреслювали етапи становлення часопису та розвиток наукової проблематики, представленої на сторінках за століття. **Тетяна Шевчук**, кандидатка філологічних наук, старша наукова співробітниця відділу української та зарубіжної фольклористики, деталізувала віхи становлення журналу, еволюцію методології та наукових підходів, формування української етнологічної школи, витоки академічної фольклористики. У виступі **Ірини Сікорської**, кандидатки мистецтвознавства, старшої наукової співробітниці відділу музикознавства та етномузикології, висвітлено роль видання у становленні українського музикознавства, внесок М. Грінченка, М. Гордійчука, С. Грици та інших науковців, які формували музикознавчі рубрики десятиліттями. Кандидатка історичних наук, завідувачка відділу «Український етнологічний центр» **Галина Бондаренко** охарактеризувала роль журналу в долученні вітчизняних науковців до здобутків сучасної світової етнології, окреслила проблематику, методику досліджень зарубіжних колег, представлених у 16 спецвипусках «НТЕ». Окремо звернула увагу на співпрацю з японськими дослідниками, що, окрім випуску спеціального числа журналу, присвяченого японській культурі, знайшла свій вияв і в проведенні спільної конференції. Докторка філологічних наук, головна наукова співробітниця відділу української та зарубіжної фольклористики, членкиня-кореспондентка НАН України **Леся Мушкетик** оповіла про випуск першого спеціального номера, що охопив питання з історії угорської етнографії та українсько-угорських наукових зв'язків. Докторка філологічних наук, провідна наукова співробітниця відділу української та зарубіжної фольклористики **Оксана Микитенко** представила присутнім спецвипуски, присвячені македонському, турецькому, сербському, болгарському напрямам. Кандидатка філологічних наук, завідувачка відділу української та зарубіжної фольклористики **Лариса Вахніна** детально ретроспектувала співпрацю з польськими, канадськими, ізраїльськими та французькими науковими осе-

Обкладинка видання «Народна творчість та етнологія»: Систематичний покажчик (до 100-річчя від часу заснування наукового журналу)»

редками, що в кількох випадках привело до появи в цих країнах інших праць, присвячених українській фольклористиці. Кандидатка філологічних наук, в. о. заступника директора Інституту **Мирослава Карацуба** поінформувала про підготовку спецвипусків, які присвячені народознавчій тематиці в Хорватії та Сербії. Зокрема, учені Інституту зауважили, що в спецвипусках українському читачеві було вперше системно представлено сучасну зарубіжну антропологію та порівняльну етнологію різних країн. Було також акцентовано увагу на міжнародному резонансі журналу: до редакції надходять статті від зарубіжних дослідників, що свідчить про зростання престижу української етнологічної науки у світі.

У низці доповідей на засіданні Круглого столу було висвітлено різнопланову тематику на сторінках журналу в різний період становлення: кандидатка історичних наук, старша наукова співробітниця відділу «Український етнологічний центр» **Олена Таран** розкрила питання поховальної обрядовості українців; кандидатка мистецтвознавства, наукова співробітниця відділу образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва **Зінаїда Косицька** оповіла про витинанку як мистецьке явище ХХ–ХХІ ст.; кандидатка історичних наук, старша наукова співробітниця відділу «Український етнологічний центр» **Валентина Сушко** зосередила увагу на етнокультурних особливостях Слобожанщини; доктор філософії (Ph/D), молодший науковий співробітник відділу «Український етнологічний центр» **Ігор Турейський** здійснив огляд одягової проблематики на сторінках часопису; аспірант 3-го року навчання відділу образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва **Євген Кузьменко** поділився досвідом доброзичливого професійного спілкування з редколегією часопису, відзначив увагу до

Відеопрезентація спецвипусків «НТЕ» (підготував О. Головка).
м. Київ. Зала засідань ІМФЕ. 18.11.2025 р.

публікацій молодих науковців, а також про якісну підготовку статей до друку та їхнє кількісно-етапне рецензування, що сприяє належному зростанню науковців.

У завершальній частині Круглого столу учасники обмінялися думками щодо подальшого функціонування та покращення часопису, зокрема, резолювавши необхідність завершення оцифрування всіх випусків журналу «Народна творчість та етнологія», поновлення спецвипусків або ж уведення рубрики, присвяченої народознавчим та мистецтвознавчим аспектам зарубіжжя.

Примітка

¹ «Народна творчість та етнологія» : Систематичний покажчик (до 100-річчя від часу заснування наукового журналу) / [голов. ред. Н. Стишова ; упоряд. К. Бех, М. Бех, М. Карацуба, Л. Пасічник, іл. : О. Головка] ; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України. Київ, 2025.

Конфлікт інтересів

Авторки не мають потенційного конфлікту інтересів, який би міг вплинути на рішення про опублікування цього матеріалу.

Використання штучного інтелекту

Не використовувався.

Отримано / Received 26.11.2025

Рекомендовано до друку / Recommended for publishing 04.12.2025

Опубліковано / Published 09.12.2025